

ogród eksperymentalnych technik plastycznych

odcinek 8: „frottage graficzny”

„frottage graficzny”

tradycyjny frotaż, frottage (z fr. pocieranie) polega na nakładaniu kartki na różne powierzchnie o różnych fakturach i pocieranie ołówkiem, węglem, pastelami, itp. w celu bardzo precyzyjnego odwzorowania tych struktur...

*... nasz „frottage graficzny” jest właściwie „eksperymentalnym rytym wypukłym” ze szczególnym uwzględnieniem efektów strukturalnych. Dlaczego? Ponieważ z różnych materiałów tworzymy matrycę, którą tak jak każdy inny klasyczny ryt wypukły (np. gipsoryt, linoryt, drzeworyt...) będziemy mogli wielokrotnie powielać uzyskując tym samym wiele odbitek, z których każda jest oryginałem- a na odbitce pojawi się właśnie to, co w matrycy „wystawało”. Jednocześnie wykonując odbitki odręcznie- a przecież większość z nas nie ma w szkole prasy graficznej do dyspozycji- właśnie **pocieramy** łyżeczką i stąd „frottage”!*

1.etap: przygotowania

*pracować będziemy na grubej tekturze, która będzie podstawą naszej matrycy, potrzebne będą też materiały o różnych strukturach: tektury faliste, siatki po owocach, sznurki, wstążki jutowe, flizelina, sztruks, len, pióra, rafia, fragmenty sztucznego futerka, gaza, filc, gąbka,, folia, itp.
(nie jest konieczne kupowanie tych materiałów, wykorzystać można po prostu różne kudłate, gładkie, chropowate resztki), nożyczki, klej.*

*2. etap:
projektowanie
i wykonanie
matrycy:*

*po przemyśleniu
wybranego tematu
i koncepcji
z uwzględnieniem
materiałów,
które mamy
do dyspozycji,
zaczynamy
składać
kompozycję*

3. etap:

*w momencie,
kiedy całość kompozycji
jest przemyślana
i ułożona
przyklejamy kolejne elementy-
najlepiej wikolem, magikiem,
klejem czarodziejskim
tzn. klejem stabilnym,
który po wyschnięciu całości
a podczas odbijania będzie trzymał
przyklejone elementy;
zostawiamy do wyschnięcia*

4. etap: odbijanie

wykonujemy odbitki graficzne:

- matrycę z pomocą wałka pokrywamy cienką warstwą farby drukarskiej (olejnej lub wodnej);*
- na prasę kładziemy pod spód matrycy czyste gazety, na matrycę kartkę (z bloku rysunkowego, technicznego lub z brystolu, białą lub kolorową), na całość znowu gazety dla zabezpieczenia całości i przepuszczamy przez prasę;*
- czynność odbijania możemy powtarzać wielokrotnie, przy czym każda z odbitek (udanych oczywiście!) jest oryginałem*
- odbitki pozostawiamy do wyschnięcia*

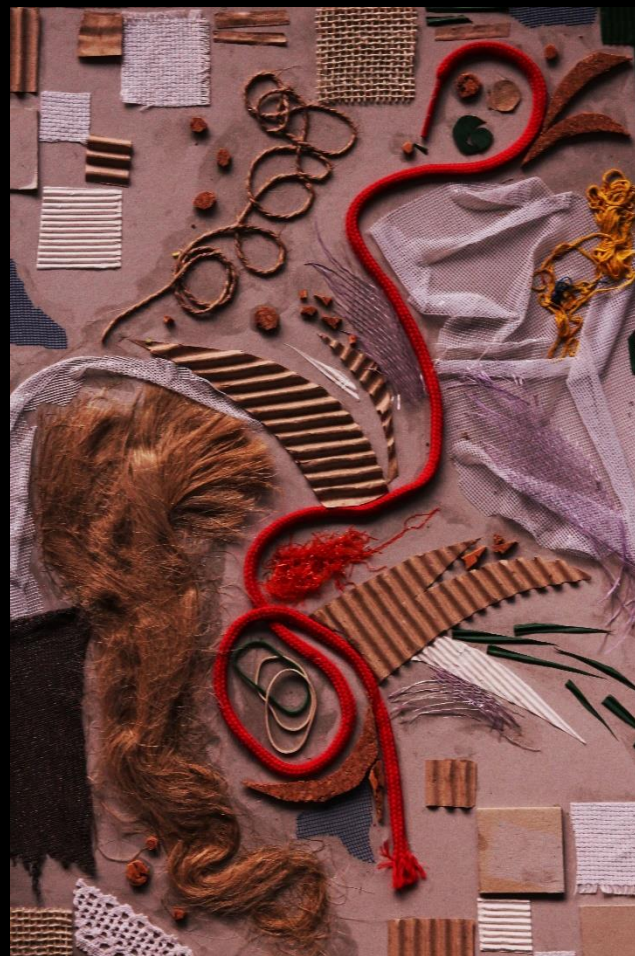

- możemy też wałek zastąpić pędzlem a farbę drukarską- temperą, ale tempera szybko schnie i nie daje tak „precyzyjnych” efektów różnorodności zastosowanych faktur;
- jeżeli nie mamy do dyspozycji prasy graficznej odbitkę da się wykonać ręcznie, albo przez „łyżeczowanie” albo jeśli używamy temper przez mocne dociśnięcie papieru do matrycy

- jeżeli prowadzimy zajęcia z dziećmi pierwszą część tych zajęć stanowić mogą zabawy związane z zagadnieniami faktury gładkiej i zróżnicowanej: wrażeniami dotykowymi, opisywaniem tych wrażeń, który z materiałów jest w dotyku przyjemny, a który nie, dopasowywaniem faktur podobnych lub kontrastów fakturalnych- a więc rozwijaniem wrażliwości haptycznej, losowaniem z zamkniętymi oczami i zgadywaniem, co to za materiał (co może być zaczątkiem pracy, którą ja nazywam „Malowanie dotykane”, ale o tym kiedy indziej...);
- dobrze jest do tworzenia matrycy użyć jak najsztynniejszej tektury i mocnego kleju, tak by całość była rzeczywiście stabilna;
- wprawdzie matryca podczas odbijania zostaje częściowo zniszczona (ponieważ żeby wykonać odbitkę trzeba ją zamalować farbą drukarską i to odbitki w ostatecznym rozrachunku uznawane są za właściwe dzieło sztuki), ale sama w sobie jest efektowna i może także być uznana za wytwór godny podziwu ☺

frottage graficzny
efekty końcowe: matryce

frottage graficzny
efekty końcowe: odbitki

